

CYMWYSTERAU CYMRU

RHESTR CYMWYSTERAU BLAENORIAETHOL A RHAGOLWG

Mae'r ddogfen hon yn cynnwys y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol, a gaiff ei pharatoi ar y cyd rhwng Cymwysterau Cymru a Llywodraeth Cymru. Mae hefyd yn cynnwys Rhagolwg Cymwysterau Cymru.

Caiff y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol ei hadolygu'n rheolaidd gan Cymwysterau Cymru a Gweinidogion Cymru, a chaiff ei diweddarau yn ôl yr angen i gynnwys cymwysterau sydd â meini prawf cymeradwyo newydd a/neu gymwysterau sydd wedi'u cyfyngu (neu yr ystyrir eu cyfyngu) ac i adlewyrchu diwedd unrhyw gyfnodau cymeradwyo blaenoriaethol. Caiff y cymwysterau hynny y mae eu cyfnod cymeradwyo blaenoriaethol wedi dod i ben eu symud i adran cymwysterau anghyfyngedig gyda chyfnodau cymeradwyo blaenoriaethol sydd wedi dod i ben y ddogfen hon.

Caiff y Rhagolwg ei adolygu'n rheolaidd gan Cymwysterau Cymru hefyd er mwyn sicrhau ei fod yn parhau i roi gwybod i gyrff dyfarnu am flaenoriaethau posibl yn y dyfodol. Caiff y Rhagolwg ei gyhoeddi yn y ddogfen hon o dan y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol (ond nid fel rhan ohoni).

RHESTR CYMWYSTERAU BLAENORIAETHOL

Mae Cymwysterau Cymru a Gweinidogion Cymru wedi llunio'r Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol wrth arfer eu pwerau o dan adran 13 o Ddeddf Cymwysterau Cymru 2015 (dyletswydd i lunio rhestr o gymwysterau blaenoriaethol).

Gall Cymwysterau Cymru gymeradwyo cymwysterau sydd wedi'u bwriadu i ddiwallu anghenion dysgwyr yng Nghymru. Mae'r Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol yn rhestr o'r cymwysterau y mae Cymwysterau Cymru wedi cyhoeddi meini prawf cymeradwyo ar eu cyfer. O dan adran 18 o Ddeddf Cymwysterau Cymru 2015, rhaid i Cymwysterau Cymru ystyried unrhyw geisiadau i gymeradwyo cymwysterau anghyfyngedig ar y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol gan gyrff dyfarnu cydnabyddedig priodol. Mae'r Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol hefyd yn cynnwys cymwysterau yr ystyrir eu cyfyngu neu sydd wedi cael eu cyfyngu i nifer gyfyngedig o ffurfiau. Ni chaiff cymwysterau ar y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol eu cymeradwyo oni fyddant yn bodloni'r meini prawf cymeradwyo cyhoeddedig. Nid yw statws cymeradwy yn arwydd o bwysigrwydd cymharol unrhyw gymhwyster.

Bydd Cymwysterau Cymru yn ystyried cymeradwyo cymwysterau nad ydynt ar y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol os bydd meini prawf cymeradwyo cyhoeddedig ar eu cyfer. Fodd bynnag, byddwn yn rhoi blaenoriaeth uwch i gymeradwyo cymwysterau sydd ar y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol.

Gall Cymwysterau Cymru ddynodi cymwysterau hefyd. Darperir cymwysterau cymeradwy a chymwysterau dynodedig gan gyrff dyfarnu cydnabyddedig ac maent yn gymwys i'w defnyddio ar raglenni dysgu a ariennir gan arian cyhoeddus ar gyfer dysgwyr dan 19 oed. Nid oes rhaid i gymwysterau dynodedig fod yn unigryw i Gymru o reidrwydd, ac maent fel arfer ar gael i ddysgwyr mewn gwledydd eraill yn y DU. Bydd Cymwysterau Cymru yn gweithio gyda chyrrff cydnabyddedig mewn perthynas â cheisiadau i ddynodi cymwysterau nad ydynt ar y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol.

Mae Cymwysterau Cymru wedi cyhoeddi'r [polisi Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol](#), sy'n rhoi rhagor o fanylion am y ffordd y caiff y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol ei rheoli.

Cymwysterau gyda chyfnodau cymeradwyo blaenoriaethol cyfredol

Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw gymwysterau anghyfngedig gyda chyfnodau cymeradwyo cyfredol.

Ar ddiwedd cyfnod cymeradwyo blaenoriaethol cymhwyster yn yr adran hon o'r Rhestr, caiff ei symud i'r adran 'Cymwysterau anghyfngedig gyda chyfnodau cymeradwyo blaenoriaethol sydd wedi dod i ben'. Gall gyrff dyfarnu barhau i gyflwyno ceisiadau i gymeradwyo cymwysterau sydd wedi'u cynnwys o fewn yr adran honno o'r Rhestr sydd wedi dod i ben, fodd bynnag, rhoddir blaenoriaeth uwch i gymeradwyo cymwysterau sydd â chyfnodau cymeradwyo blaenoriaethol cyfredol.

Bydd Cymwysterau Cymru yn rhoi amserlen i gyrff dyfarnu wrth gyflwyno ceisiadau i'w cymeradwyo.

Cymwysterau blaenoriaethol cyfyngedig

Gall Cymwysterau Cymru gyfyngu ar nifer y ffurfiau ar gymhwyster a all gael eu cymeradwyo ar unrhyw adeg benodol. Mae'r adran hon yn cynnwys dwy ran. Mae Rhan 1 yn ymwneud â'r cymwysterau hynny lle mae Cymwysterau Cymru yn bwriadu cyfyngu. Caiff sylwadau mewn ymateb i'r hysbysiad i gyfyngu eu hystyried cyn y caiff unrhyw benderfyniad i gyfyngu ei gyhoeddi. Caiff penderfyniadau i gyfyngu eu dangos yn Rhan 2.

Rhan 1 - Bwriad i gyfyngu

Ar hyn o bryd, nid yw Cymwysterau Cymru yn cynnig cyfyngu unrhyw gymwysterau yn ychwanegol at y rhai a nodir yn Rhan 2 isod.

Rhan 2 - Penderfyniadau i gyfyngu

Ar 31 Mawrth 2017, gwnaeth Cymwysterau Cymru gyfyngu'r disgrifiadau canlynol o gymwysterau, yn weithredol o 1 Medi 2019¹. Mae Cymwysterau Cymru wedi penderfynu mai dim ond **un** ffurf ar bob un o'r cymwysterau hyn y bydd yn ei chymeradwyo:

Lefel 1/2: Cyflwyniad i Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Gofal Plant

Lefel 2: Iechyd a Gofal Cymdeithasol – Craidd

Lefel 2: Gofal, Dysgu, Datblygiad a Chwarae Plant – Craidd

Lefel 2: Iechyd a Gofal Cymdeithasol – Egwyddorion a Chyd-destunau (Oedolion, Plant a Phobl Ifanc)

Lefel 2: Ymarfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Oedolion)

Lefel 2: Gofal, Dysgu a Datblygiad Plant – Egwyddorion a Chyd-destunau

Lefel 2: Gofal, Dysgu, Datblygiad a Chwarae Plant – Ymarfer

Lefel 3: Iechyd a Gofal Cymdeithasol – Egwyddorion, Damcaniaethau a Chyd-destunau (Oedolion, Plant a Phobl Ifanc)

Lefel 3: Ymarfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Oedolion)

Lefel 3: Ymarfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Plant a Phobl Ifanc)

Lefel 3: Gofal, Dysgu, Datblygiad a Chwarae Plant – Egwyddorion, Damcaniaethau ac Ymarfer

Lefel 3: Gofal, Dysgu a Datblygiad Plant – Ymarfer

Lefel 4: Arwain a Rheoli Iechyd a Gofal Cymdeithasol – Egwyddorion, Damcaniaethau a Chyd-destunau

Lefel 4: Arwain a Rheoli Gofal, Dysgu, Datblygiad a Chwarae Plant – Egwyddorion, Damcaniaethau a Chyd-destunau

Lefel 4: Iechyd a Gofal Cymdeithasol gyda llwybrau arbenigol

Lefel 4: Gofal, Dysgu, Datblygiad a Chwarae Plant gyda llwybr arbenigol

Lefel 5: Arwain a Rheoli Iechyd a Gofal Cymdeithasol – Ymarfer

¹ [Mae'r Penderfyniad i gyfyngu i'w weld ar wefan Cymwysterau Cymru.](#)

Lefel 5: Arwain a Rheoli Gofal, Dysgu, Datblygiad a Chwarae Plant – Ymarfer

Cymwysterau anghyfnygedig gyda chyfnodau cymeradwyo blaenoriaethol sydd wedi dod i ben

Mae'r cyfnodau cymeradwyo blaenoriaethol ar gyfer y cymwysterau anghyfnygedig canlynol wedi dod i ben. Mae gan y cymwysterau hyn feini prawf cymeradwyo o hyd a gallant gael eu hystyried i'w cymeradwyo.

TGAU

Daearyddiaeth
Ffrangeg
Almaeneg
Sbaeneg
Cerddoriaeth
Cyfres Wyddoniaeth
Drama
Addysg Gorfforol
Hanes
Bwyd a Maeth
Astudiaethau Crefyddol
Celf a Dylunio
Busnes
Cyfrifiadureg
Dylunio a Thechnoleg
Astudiaethau'r Cyfryngau
Cymraeg Ail Iaith

TAG UG a Safon Uwch

Cymraeg (ail iaith)
Drama
Cerddoriaeth
Addysg Gorfforol
Daearyddiaeth
Ffrangeg
Almaeneg
Sbaeneg
Astudiaethau Crefyddol
Dylunio a Thechnoleg
Mathemateg Bellach
Llywodraeth a Gwleidyddiaeth
Y Gyfraith
Mathemateg
Astudiaethau'r Cyfryngau

Cytunwyd ar y cymwysterau a restrir ar y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol ar y cyd rhwng Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg a Cymwysterau Cymru ac fe'u cyhoeddwyd ar 8 Tachwedd 2016.

Diweddarwyd y fersiwn hon o'r Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol yn unol â pharagraff 14 o'r Polisi Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol ac fe'i cyhoeddwyd ar 21 Gorffennaf 2017.

RHAGOLWG

Mae'r Rhagolwg yn disgrifio'r cymwysterau y mae Cymwysterau Cymru yn ystyried eu cynnwys ar y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol yn y dyfodol. Mae'r Rhagolwg yn galluogi Cymwysterau Cymru i hysbysu cyrff dyfarnu o flaenoriaethau ar gyfer y dyfodol ac i ddatblygu meini prawf cymeradwyo priodol.

Nid yw'r ffaith bod cymwysterau neu ddisgrifiadau o gymwysterau wedi'u cynnwys ar y Rhagolwg o reidrydd yn golygu y cânt eu cynnwys ar y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol yn y dyfodol. Yn yr un modd, gallai cymhwyster neu ddisgrifiad o gymhwyster gael ei gynnwys mewn Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol yn y dyfodol heb ymddangos yn y Rhagolwg yn gyntaf.

Mae'r gwaith o reoleiddio cymwysterau galwedigaethol yn elfen bwysig o waith Cymwysterau Cymru. Er mwyn gwneud y gwaith o reoleiddio cymwysterau galwedigaethol yn fwy hwylus ac effeithiol, rydym yn mabwysiadu dull o weithredu fesul sector wrth adolygu cymwysterau. Y sectorau nesaf i'w hadolygu yw Adeiladu a'r Amgylchedd Adeiledig a Thechnoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu. Gallai'r adolygiadau hyn arwain at gynnwys cymwysterau Adeiladu a'r Amgylchedd Adeiledig a/neu Dechnoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu ar y Rhestr Cymwysterau Blaenoriaethol yn y dyfodol.